

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania R. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałowi w W.
o umorzenie należności z tytułu składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 czerwca 2022 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 11 maja 2021 r., III AUa (...), oddalił apelację odwołującego się R. R. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 18 maja 2018 r., XIV U (...), oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z dnia 27 października 2016 r. odmawiającej umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz na Fundusz P. w okresach i kwotach wskazanych w decyzji.

Odwołujący zaskarżył powyższy wyrok w części oddalającej apelację odwołującego skargą kasacyjną. Wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazując, że jest ona oczywiście uzasadniona z uwagi na przyjęcie zarówno przez Sąd pierwszej jak i drugiej instancji błędnej interpretacji prawa, a w szczególności „błędного przyjęcia, że nie jest możliwe i konieczne dokładne określenie w decyzji

ustalającej warunki umorzenia kwot podlegających zapłacie przez ubezpieczonego a także, iż warunkiem umorzenia składek przez ZUS na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność jest „czyste konto” płatnika, a zatem brak zaległości składkowych niepodlegających umorzeniu również za okres po dacie wydania decyzji warunkowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co do przesłanki przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, wskazać należy, iż skarżący w motywach wniosku jest zobligowany zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r.,

II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia tej przesłanki przedsądu. W istocie bowiem skoncentrował swoje zarzuty na kwestii nieprawidłowości związanych z wydaniem decyzji organu rentowego z dnia 23 stycznia 2015 r. określającej warunki umorzenia zaległości składkowych, podczas gdy rozpatrywana sprawa toczy się z odwołania od decyzji z dnia 27 października 2016 r. którą to decyzją odmówiono skarżącemu umorzenia należności z tytułu zaległych składek.

Sąd Najwyższy w wyroku z 23 stycznia 2019 r. III UK 1/18 (LEX nr 2609909) przyjął, że w sprawie z odwołania od decyzji odmawiającej umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek (art. 1 ust. 16 w związku z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy abolicyjnej) nie podlega badaniu prawidłowość decyzji z art. 1 ust. 8 tej ustawy ustalającej warunki umorzenia tych należności. Zauważając rozbieżność w orzecznictwie, w przedmiocie obligatoryjnej treści decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej w zakresie konieczności określenia lub nie kwoty należności niepodlegających umorzeniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 3 października 2017 r., II UZ 45/17; z 19 września 2017 r., II UZ 49/17 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 17 października 2017 r., II UZ 63/17; z 26 września 2017 r., II UZ 52/17; z 14 lutego 2017 r., I UZ 58/16; z 11 października 2016 r., I UZ 18/16), Sąd Najwyższy stwierdził, że brak w decyzji warunkowej określenia tych należności może stanowić jedynie podstawę do złożenia odwołania od tej decyzji do sądu w ustawowym terminie. Istotą sprawy z odwołania od decyzji

organu rentowego z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy abolicyjnej nie jest bowiem kwestia prawidłowości decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy jako decyzji ustalającej warunki umorzenia należności, a co więcej, ta prawidłowość w tym postępowaniu nie może być już weryfikowana.

Powyższy pogląd zaprezentowany został także w wyroku Sądu Najwyższego z 6 listopada 2018 r., I UK 283/17 (LEX nr 2573986), w którym dodatkowo podkreślono, że w rezultacie, wadliwe określenie warunków umorzenia z art. 1 ust. 8 ustawy podlega kontroli sądowej, a jeśli płatnik składek z niej nie skorzysta uprawomocnienie się tej decyzji rozpoczyna bieg terminu z art. 1 ust. 11 ustawy. Znaczy to tyle, że niezaskarżenie decyzji informacyjnej, a co za tym idzie potencjalny brak wiedzy płatnika o kształcie ciążącego na nim obowiązku nie rzutuje na prawidłowość decyzji końcowej, gdyż ta uzależniona została tylko od tego, czy wnioskujący po upływie określonego terminu zalega z zapłatą należności wskazanych w art. 10 ust. 10 ustawy. Natomiast w wyroku z 12 marca 2020 r., II UK 313/18 (LEX 3221033), Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że skoro dla skorzystania przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność z dobrodziejstwa ustawy abolicyjnej jest spłacenie w terminie należności niepodlegających umorzeniu, to dla zrealizowania tego warunku istotne jest zapewnienie zainteresowanemu możliwość uzyskania z kompetentnego źródła wiedzy o wysokości tychże należności.

Resumując, istota sprawy sądowej z odwołania od decyzji organu rentowego z art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej polega na rozstrzygnięciu, czy organ rentowy wydał prawidłową decyzję, a zatem czy rzeczywiście miał podstawy do wydania decyzji z art. 1 ust. 13 pkt 2 tej ustawy, gdy odmówił umorzenia należności. O istnieniu podstaw do wydania takiej decyzji decyduje posiadanie albo nieposiadanie składek niepodlegających umorzeniu. Istotą sprawy z odwołania od decyzji organu rentowego z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy abolicyjnej nie jest natomiast kwestia prawidłowości decyzji z art. 1 ust. 8 tej ustawy jako decyzji ustalającej warunki umorzenia należności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2018 r., III UZ 5/18, LEX nr 249759 oraz z 27 września 2018 r., III UZ 20/18, niepublikowane). Okoliczność, czy w decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy sprecyzowano kwotę należności niepodlegających umorzeniu, nie jest przesłanką

wydania decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2019 r., II UK 268/18, LEX nr 2688323 i powołane tam orzeczenia).

Brak dalszych zarzutów kasacyjnych oraz należytego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprawiło, że skarga nie spełniała wymagań w zakresie zawartości i jakości argumentacji jurydycznej.

Tym samym wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.